

Reactie CD&V naar aanleiding van het VVBAD-memorandum

Onze samenleving evolueert aan een razendsnel tempo. In een context waar kennis en informatie een toenemend gewicht hebben en waar steeds meer digitaal wordt aangemaakt, verkocht, verspreid en gebruikt is het logisch dat dit ook gevolgen heeft voor de dienstverlening van culturele, wetenschappelijke en onderwijsinstellingen.

De ontwikkelingen van het voorbije decennium zijn nauwelijks bij te houden, niet alleen voor de informatiesector zelf, maar ook voor het beleid. De uitdagingen liggen niet bij één niveau of bij één (toekomstige) minister. Samenwerken is en blijft de boodschap. CD&V gelooft onverkort in het belang van bibliotheken, archieven en documentatiecentra. Niet alleen zijn ze het geheugen van onze samenleving, ze vormen tegelijk de poort naar de wereld en de toekomst. Een degelijke financiële ondersteuning van deze sectoren zal dus ook de komende jaren een noodzaak blijven. Uiteraard hebben onze instellingen ook nood aan voldoende en goed opgeleide medewerkers. CD&V is van mening dat de onderwijsinstellingen zelf het best geplaatst zijn om te komen tot evenwichtige opleidingen. Dit kan vanuit het beleid mee besproken worden, maar niet opgelegd.

Eén van de grote uitdagingen blijft het digitaal bewaren, archiveren en ontsluiten van digitale content, die anders als culturele bron dreigt verloren te gaan. Het zogenaamde digital black hole is nog steeds een reëel gevaar. Met de opstart van het VIAA is al een belangrijke stap gezet, maar de financiering op lange termijn blijft een noodzaak. Een belangrijke voorwaarde is wel dat in ruil voor de investering van publieke middelen het materiaal dat het VIAA bewaart, breed en educatief ontsloten kan worden,. Dit is geen opdracht voor het VIAA alleen, ook de overheid zelf moet de informatie die zij beheert ontsluiten en de door haar gefinancierde organisaties stimuleren de verworven informatie zo veel als mogelijk vrij toegankelijk te stellen. De komende jaren moet de Vlaamse overheid terzake een open accesbeleid ontwikkelen. De komst van het VIAA, samen met andere organisaties, op de site van de Waalse Krook in Gent wordt een belangrijke realisatie.

Een andere uitdaging blijft het verder inzetten op een sluitend archiefnetwerk, waarbij de Vlaamse en de federale overheid afstemmen zodat de juridische onduidelijkheid voor publiekrechtelijke archieven in Vlaanderen eindelijk wordt weggewerkt. Hieraan gekoppeld moet er een regeling uitgewerkt worden voor het opstellen van selectielijsten.

De federale wetenschappelijke instellingen beschikken over enorm rijke collecties en een uitzonderlijk know-how op tal van specifieke domeinen. Deze instellingen staan zowel binnen België als ver buiten onze landsgrenzen bekend om hun expertise. Om de vele troeven van deze instellingen te valoriseren, is er nood aan modernisering en dynamisering en vooral ook de ontsluiting van voor Vlaanderen belangrijk erfgoed. CD&V is van oordeel dat de aansturing van deze instellingen moet worden geoptimaliseerd zodat ze alle kansen krijgen om hun rijke collecties op een hedendaagse manier te bewaren en ontsluiten. We gebruiken de mogelijkheden van het nieuwe culturele samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap om samen te werken met deze federale culturele en wetenschappelijke instellingen.

Er ontstaan constant nieuwe mogelijkheden van (her)gebruik en distributie van digitale informatie. Dit vraagt een permanente opvolging en regelmatige evaluatie van de

auteurswetgeving door zowel de Europese, Federale als Vlaamse overheid en dit zowel in het belang van de gebruikers als van de rechthebbenden. Bij de lopende herziening van de federale auteurswet staat CD&V voor een evenwichtige balans tussen beiden.

Niet alleen voor de overheid, maar voor vele burgers blijkt het vaak moeilijk om de evoluties te op de voet te volgen. Mediawijsheid en digitale geletterdheid zijn voor CD&V dan ook een prioriteit. Elke mediagebruiker moet over de juiste vaardigheden beschikken om optimaal gebruik te kunnen maken van nieuwe mediatechnologieën zowel als consument als als producent (prosumer). De digitale kloof moet weggewerkt worden, ook kwetsbare doelgroepen moeten voldoende mediatoegang hebben en voldoende mediageletterd zijn. Elke Vlaamse woning moet daarom beschikken over een internetaansluiting. Mediagebruikers moeten de nodige vaardigheden kunnen verwerven om adequaat met de nieuwe media om te gaan. Het Kenniscentrum Mediawijsheid moet alle kansen krijgen om een gecoördineerd beleid te voeren in samenwerking met alle betrokken partners.

Het digitale verhaal brengt heel wat bedreigingen met zich mee, maar biedt tegelijkertijd ook opportuniteiten. CD&V zal die mogelijkheden benutten om te streven naar een inclusieve samenleving waar informatie voor iedereen toegankelijk is. De federale overheid moet dan ook zo snel als mogelijk werk maken van de implementatie van het WIPO-verdrag (juni 2013) in onze nationale wetgeving. Hiermee worden noodzakelijke stappen gezet in het toegankelijk maken van informatie voor mensen met een leesbeperking, zoals online distributie en grensoverschrijdend leenverkeer. Voor ons heeft iedereen recht op toegang tot informatie en op toegankelijke informatie in een aangepast leesformaat

Als het gaat over het laagdrempelig ter beschikking stellen van informatie, dan blijft de openbare bibliotheek voor CD&V de belangrijkste partner. Minister Schauvliege erkende deze opdracht al in haar inspiratienota "De bibliotheek van morgen" en CD&V wil hiervan vertrekkende ook verder werken aan de uitbouw van sterke openbare bibliotheken. De basisopdrachten die men al in de vorige eeuw toekende aan de openbare bibliotheek zoals het emanciperend werken, de laagdrempeligheid en de educatieve functie, de toegang tot informatie... worden ook binnen UNESCO, IFLA en EBLIDA onderschreven. En als we breder kijken naar de maatschappelijke uitdagingen die zowel binnen Europa als in ViA 2020 worden geponeerd, dan heeft die openbare bibliotheek de dag van vandaag nog steeds dezelfde conventionele basisopdrachten te vervullen. Wij vinden het belangrijk dat alle niveaus dit belang blijven erkennen.

Het geloof in de maatschappelijke en sociale functie van openbare bibliotheken is nu al terug te vinden in het nieuwe decreet Lokaal Cultuurbeleid, dat sinds 1 januari volledig in voege is. We gaan daarbij uit van een sterk vertrouwen in de lokale besturen, die zelf vorm geven aan de Vlaamse beleidsprioriteiten. Uiteraard blijft de Vlaamse overheid de evoluties in de sector monitoren en moet er zoals gepland na 3 jaar een eerste tussentijdse evaluatie in samenspraak met de sector gebeuren. Indien nodig kan er dan en afhankelijk van de evoluties op dat moment worden bijgesteld.

CD&V wil de komende jaren verdergaan op de ingeslagen weg en deze sectoren blijven ondersteunen. CD&V erkent dat het belang van het "digitale" steeds groter wordt en het verder ondersteunen van reeds gestarte initiatieven zoals het Vlaams e-boekplatform en het VIAA zijn daarbij onontbeerlijk. Regelgeving zal permanent moeten getoetst worden aan verdere ontwikkelingen en bijgesteld waar nodig zodat we de uitdagingen kunnen ombuigen

naar kansen met het oog op het makkelijk toegankelijk maken van zoveel mogelijk informatie voor een zo breed en divers mogelijk publiek. CD&V wil hiervoor sterke inspanningen leveren in verschillende sectoren en over de verschillende beleidsniveaus heen.